

De minister van Buitenlandse Zaken
Drs. C.C.J Veldkamp
Ministerie van Buitenlandse Zaken
Postbus 20061
2500 EB Den Haag

Amsterdam, 18 december, 2024

Geachte heer Veldkamp, beste Caspar,

Met deze open brief willen we uw aandacht vragen voor de ontwikkelingen in Gaza, zoals beschreven in bijgaand rapport getiteld: *“Gaza: Life in a Death Trap”*. Dit rapport is gebaseerd op observaties van AzG uit de eerste hand en deze komen overeen met de beschrijvingen die verschillende mensenrechtenorganisaties hebben gebracht tot de conclusie dat er sprake is van etnische zuivering en genocide in Gaza.

We moeten constateren dat, nadat het Internationaal Gerechtshof (ICJ) Israël op 26 januari opriep om alle maatregelen te treffen om genocide te voorkomen, we in de praktijk het tegendeel zien. De vernietiging van gezondheidssystemen, het ontzeggen van humanitaire hulp, medische zorg en voedsel aan een bevolkingsgroep om hen te dwingen een gebied waar ze wonen te verlaten, is etnische zuivering. Israël verplaatst de bevolking van Gaza actief en gedwongen van noord naar zuid, creëert een bufferzone rond de strook, heeft de grensovergang Rafah in beslag genomen, houdt water en voedingsmiddelen tegen, heeft land en gebouwen verwoest; en bombardeert of arresteert gezondheidswerkers.

In het jaar sinds oktober 2023 heeft AzG ruim 27,500 patiënten behandeld voor ernstig trauma, waarvan 81% direct veroorzaakt door bombardementen. De volledige bevolking zit opgesloten en slechts 1.5 procent van de mensen die acute medische evacuatie nodig heeft krijgt hiervoor toestemming. De talloze huidaandoeningen en luchtweginfecties die AzG behandelt getuigen van erbarmelijke en onhygiënische leefomstandigheden. 13% van patiënten komt met al geïnfecteerde wonden bij ons binnen. Internationale humanitaire hulp is alleen beschikbaar op locaties die Israël daartoe heeft aangewezen. Het verbieden van UNRWA, waarover ik recentelijk een brief schreef naar minister-president Schoof, is opnieuw een schoffering van de uitspraak van het ICJ, dat Israël opdroeg om ongehinderde humanitaire toegang tot Gaza mogelijk te maken.

Ik roep u met klem op om, liefst in Europees verband, robuuste stappen te zetten richting Israël om hieraan onmiddellijk een einde te maken. Het historische arrestatiebevel van het Internationaal Strafhof tegen de Israëlische premier Netanyahu, oud-minister Gallant en (inmiddels omgekomen) Hamas commandant Deif, luidt een nieuwe fase in. U, als minister van Buitenlandse Zaken van Nederland, als bondgenoot van Israël, als gastheer van zowel het ICC als het ICJ, als sponsor van VN Veiligheidsraadresolutie 2417 tegen uithongering als oorlogswapen, en met de grondwettelijke taak om de internationale rechtsorde (artikel 90) te bevorderen, heeft hierin een bijzondere verantwoordelijkheid. Niets minder dan het overleven van de bevolking van Gaza staat op het spel.

Dit zijn harde woorden die Artsen zonder Grenzen niet lichtvaardig in de mond neemt. Ik zal u toelichten waarop zij zijn gebaseerd.

Systematische aanvallen op ziekenhuizen en humanitaire hulp

Het rapport “Gaza: Life in a Death Trap” beschrijft de extreem gewelddadige, doelbewuste en systematische aanvallen op de medische en humanitaire sector. Artsen zonder Grenzen is hier direct getuige én slachtoffer van: honderden medici zijn gedood en ook wij hebben 41 aanvallen en gewelddadige incidenten doorstaan, waaronder luchtaanvallen, beschietingen op en gewelddadige invallen in medische faciliteiten (ook na *deconfliction*), direct vuur op schuilplaatsen en konvoien (ook nadat wij hun locatie hadden doorgegeven) en willekeurige opsluiting door Israëlische troepen. Het Al-Aqsa ziekenhuis, bijvoorbeeld, is in het afgelopen jaar tenminste zeven keer aangevallen. Acht AzG-collega's en veel van hun familieleden zijn gedood en nog veel meer zijn gewond geraakt.

Dit patroon van aanvallen wijst erop dat Israël oorlog voert tegen de gezondheid van Gazanen. Oncologie, psychiatrie of zorg voor chronische aandoeningen bestaat niet of nauwelijks meer. De effecten daarvan zijn afschuwelijk. Het gezaghebbende medische [tijdschrift The Lancet](#) stelt dat de indirecte sterfte als gevolg van de oorlog, inclusief de doden door de ineenstorting van de gezondheidszorg, ondervoeding en het uitbreken van ziektes, voorzichtig geschat kan worden op 148.000 indirecte doden, bovenop het aantal van meer dan 44.000 directe dodelijke slachtoffers.

Humanitaire situatie Noord-Gaza

Sinds 7 oktober 2024, hebben Israëlische evacuatiebevelen, in combinatie met meedogenloze luchtaanvallen en een grondoffensief, tienduizenden mensen uit Noord-Gaza op de vlucht gedreven naar het zuiden. De bevolking van het noordelijke deel van de strook (Noord-Gaza en Gaza-stad), ongeveer 400.000 mensen, heeft van het Israëlische leger het bevel gekregen om te evacueren en zich te verplaatsen naar de zogenaamde humanitaire zone in Al-Mawasi. Deze *safe zone* is ook onveilig – gisteren nog (17 december), moesten wij onze kliniek daar sluiten terwijl de gewonden werden binnengebracht vanwege de extreem nabije beschietingen.

Essentiële humanitaire goederen komen Noord-Gaza zo goed als niet binnen. Voor geheel Gaza geldt dat de toevoer in oktober en november 2024 het laagste niveau bereikte sinds het begin van de oorlog. De drie belangrijkste ziekenhuizen in Noord-Gaza zijn doelwit van Israëlische aanvallen. Medisch personeel wordt gearresteerd en vastgehouden. De gedwongen massa-evacuaties en bombardementen van woonwijken en opvanglocaties voor ontheemden door het Israëlische leger maken van Noord-Gaza een onleefbare woestijn. Sinds AzG zijn internationale teams uit het noorden moest evacueren, hebben we het gebied slechts een paar keer kunnen bezoeken en nauwelijks in staat gesteld worden om daadwerkelijk de hulp te bieden die nodig is. Israël heeft elke permanente internationale aanwezigheid in het noorden verboden. Het is nergens veilig.

Verschuilde gezaghebbende internationale organisaties rapporteren over deze alarmerende ontwikkelingen. De Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR) [rapporteert](#) dat de manier waarop het Israëlische leger vijandelijkheden uitvoert in het noorden van Gaza, samen met onwettige inmenging in humanitaire hulp en bevelen die leiden tot gedwongen verplaatsing, mogelijk de oorzaak zijn van de vernietiging van de Palestijnse bevolking in het meest noordelijke deel van Gaza. Op 28 oktober [waarschuwde UN OCHA](#) al dat de hele bevolking van Noord-Gaza het risico loopt om te sterven. Ook Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, Guterres, sprak op 30 oktober over [het risico van “ethnic cleansing”](#) in Gaza. En [Human Rights Watch spreekt](#) over grootschalige, gedwongen verplaatsingen van Palestijnen, waarbij ze Israël verantwoordelijk houden

voor oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid. En u bent ongetwijfeld bekend met het [recente rapport](#) van Amnesty International dat spreekt van genocide.

Instrumentalisering humanitaire hulp

Ondanks de voortdurende inspanningen van AzG wordt het steeds duidelijker dat onafhankelijke en onpartijdige hulp op dit moment onmogelijk is in Gaza. De bureaucratische controle van Israël - die bepaalt wie hulp krijgt, wanneer, waar en in welke hoeveelheden - heeft van (medische) basisvoorzieningen een middel gemaakt om mensen onder druk te zetten om te verhuizen. Medische zorg wordt alleen nog toegestaan in aangewezen zones, waardoor de verjaagde bevolking zich gedwongen ziet om zich juist daar te vestigen en zo het proces van etnische zuivering wordt versnelt. Intussen viert de Israëlische regering in haar pr-materiaal de opening van AzG veldhospitelen, terwijl die alleen zijn opgezet omdat de bestaande infrastructuur voor zorg is weggevaagd. Aan de grens [poseert de Israëlische president](#) voor dozen met hulpgoederen met het AzG logo, terwijl tegelijk toestemming voor de invoer van onze items werd tegengehouden.

AzG twijfelt op dagelijkse basis aan de rechtvaardiging van onze voortdurende aanwezigheid in Gaza, omdat onze hulp door obstructie bij lange na niet de vereiste schaal kan bereiken maar Israël wel in staat stelt te claimen dat er assistentie het gebied binnenkomt. Het draagt bij aan een onjuist beeld van een effectieve humanitaire operatie in Gaza. In werkelijkheid heeft AzG vanwege gebrek aan goederen de medische protocollen moeten aanpassen, zoals het minder vaak verversen van verband, en kunnen we onvoldoende pijnstilling aanbieden – zelfs bij complexe operaties. Daarnaast worden onze neutraliteit en onpartijdigheid, waar ook onze veiligheid op rust, bedreigd nu wij als hulpverleners niet zelfstandig kunnen kiezen waar en hoe wij opereren. Solidariteit met de bevolking van Gaza, de noden van onze patiënten en het belang van directe getuigenis zijn de reden dat wij onze activiteiten nog voortzetten, maar het risico dat hulpverlening wordt misbruikt om etnische zuivering uit te voeren is zeer reëel.

Weg voorwaarts

U heeft tot dusverre het standpunt gehuldigd vooral achter de schermen invloed op Israël te willen uitoefenen. AzG is van mening is dat de tijd voor stille diplomatie voorbij is. Israël moet publiekelijk aangesproken worden, juist door zijn bondgenoten, om onmiddellijk tot een staakt-het-vuren te komen, de vernietiging van Palestijns leven in Gaza te stoppen en de afsluiting van Gaza voor humanitair hulp te beëindigen. Stop met de onvoorwaardelijke steun aan Israël en kom uw verplichting als Nederlandse regering na om genocide in Gaza te voorkomen.

In aanvulling zou ik u met klem willen vragen het volgende te overwegen:

- Blijf inzetten op het spoedig bijeenroepen van de Associatieraad van de EU met Israël. Beroep u daarbij op de mensenrechtenclausule, artikel 2 van het Associatieverdrag met Israël, mede vanwege het arrestatiebevel van het ICC van premier Netanyahu en oud-minister Gallant.
- Spreekt u zich in het algemeen, en in de Associatieraad in het bijzonder, uit tegen schendingen door Israël van het Internationaal Humanitair Recht, met name het gebrek aan humanitaire toegang en het aanvallen van en het gebrek aan bescherming voor medische en humanitaire hulpverleners.
- Blijf het ICC en ICJ steunen als bakens van Internationaal Recht. Neem als Nederland verrgaande stappen om aan bewijsgaring te doen over schendingen van het Internationaal Humanitair

Recht, met name gericht tegen de medische sector in Gaza, in het verlengde van de uitspraken van het ICJ en de aanklachten van het ICC. Zoek hier steun voor bij de EU en andere lidstaten en meld uw voornemen in de Associatieraad.

- Eis via de EU in de Associatieraad dat Israël op korte termijn met een robuust en geloofwaardig stappenplan komt om humanitaire toegang en bescherming van humanitaire werkers mogelijk te maken in Gaza en om onafhankelijk onderzoek naar feiten en verantwoordelijkheden mogelijk te maken naar de herhaalde aanvallen op teams van AzG en hun familieleden;
- Benoem expliciet dat zonder zo'n robuust en geloofwaardig stappenplan op korte termijn opschorting van het Associatieakkoord tot de opties behoort.

Eerder schreven wij u, samen met het Collectief Zorg voor Gaza, een brief, met het uitdrukkelijke verzoek dat u zich inzet als internationaal voorvechter van het oorlogsrecht. We hopen daarover binnenkort ook nog met u persoonlijk in gesprek te gaan. We kunnen daar echter niet op wachten. Nu is het moment om die rol als voorvechter op u te nemen.

Ik zou uw spoedige antwoord, zeer op prijs stellen.

Met vriendelijke groet,

Karel Hendriks
Directeur Artsen zonder Grenzen